

E-kirjat tulee - oletko valmis?

Pohdintaa e-kirjojen käytöstä sekä niihin
liittyvistä odotuksista

25.10.2013 Tieteiden talo

E-kirjat – uusi luku / STKS e-kirjaseminaari

Alexi Tykkä • LM Tietopalvelut Oy

Taustaa

LM Tietopalvelut ja näkökulma

Tarkastelussa lainattavat ja ostettavat e-kirjat

Kohderyhmä akateemiset ja tieteelliset kirjastot sekä tutkimuskirjastot

Käyttäjinä tutkijat ja opiskelijat

Kokemuksia vuodesta 2008 lähtien, jolloin lukulaitteita koekäytössä

Yhden palvelun näkökulma (EBL) mutta usean asiakkaan näkökulma

Kohderyhmän taustaa

Tutkimuskirjastojen käyttö eroaa yleisistä

Tyypillisesti useita samanaikaisia rinnakkaisia palveluita

Osalla kokemuksia jo 2000-luvun alusta

eKirjat vakiinnuttaneet asemansa

eKirjat jatkaa vahvaa kasvuaan

Tabletit lisääntyy vauhdilla

Ilmapiiri ja suhtautuminen neutraali tai positiivinen

Vahva usko eKirjaan ja sen rooliin tulevaisuudessa

Todellinen kiinnostus vasta verrattain nuorta

Tekniikka muuttuu

World Wide Web (1990)
Amazon (1995)
Google (1998)
Wikipedia (2001)
Facebook (2004)
YouTube (2005)
Twitter (2006)
Amazon Kindle (2006/2007)
iPhone (2007)
iPad (2010)
Instagram (2010)
Pinterest (2011)

Päivitetty 23.10.2013 klo 08:03, julkaistu 23.10.2013 klo 08:04

Analyyysi: Tablettimarkkinat kuumenevat

Kotimaa 23.10.2013 klo 6:50 | päivitetty 23.10.2013 klo 9:38

Tablettitietokoneiden kauppa rajussa kasvussa

Lähivuosina tablettien arvellaan syrjäyttävän lähes kokonaan kannettavat laitteet kotikäytössä. Ammattikäytössä pöytäkoneet puolustavat asemaansa – toistaiseksi.

yle UUTISET

Tablet-laitteiden myynnin kasvu erittäin ripeää, e-kirjojen lukulaitteilla rauhallista kasvua vuoteen 2016

ELEKTRONIIKKA ■ Janne Tervola, 12.8.2013, 10:28

Tablettien myynti tuplaantunut vuodessa

Tekniikka 22.10.2013 klo 10:55 | päivitetty 22.10.2013 klo 21:21

Nokia julkisti oman tablettinsa

tekniikka & talous

Gartner: Tableteille luvassa reipasta kasvua – iskeekö Nokia oikeaan aikaan?

Tutkimusyhtiö Gartner arvioi, että taulutietokoneiden, eli tablettien myynti nousee tänä vuonna 53 prosenttia maailmanlaajuisesti. Perinteisten tietokoneiden myynnin odotetaan sitä vastoin laskevan 11 prosenttia.

Älypuhelimille Gartner ennustaa vajaan neljän prosentin kasvua.

Käyttäytyminen muuttuu

Käyttö & kokemuksia

Mitä halutaan?

Tärkeintä on etsityn tiedon löytyminen ja kirjan avaaminen luettavaksi.

Loppukäyttäjäkokemuksia

TEKNINEN PUOLI

Opittavuus ja helppous – looginen navigointi, matala käytön kynnyks

Tehokkuus ja nopeus – ei lataamisia tai odottamista

Reader ikkuna – toimiva, ilmava

Käyttöliittymä hyvä ja selkeä

Usea samanaikainen käyttäjä – hyvä saatavuus

Online ja offline käyttö, päätelaiteriippumattomuus

Ei tarvitse jonottaa

Ei käyttökatkoja

Loppukäyttäjäkokemuksia

Riittävä määrä oikeita kirjoja, uutuuudet

Etäkäyttö (distance learning)

Ei tarvitse palauttaa, ei eräpäiviä

Muistiinpanot

Full text -haku

Nopeus (lainapyynnöt)

Lukija kiittää kun saa nopeasti kirjan käyttöön, esim. 1/2h ja kirja luettavissa/lainattavissa

Ilmainen selailu

Ei negatiivisista palautetta

Kirjastonäkökulma (edellisten lisäksi)

Vaivaton ja mietitty workflow hankinnassa

Yhdenmukaiset lisenssi- ja käyttöehdot

Yksittäisten kirjojen valinta tärkeä

Ilmainen selaus, tulostus (20%), copy-paste (5%)

Hankintaehdotus

Hinta

COUNTER-statistiikka ja raportit

Räätälöinti

Käyttö lisääntyy opetuksessa – kurssikirjat

Tilausjärjestelmä on tosi hyvä ja helppo – nopea kirjojen aktivointi

Kirjat heti käytössä, heti sähköpostilla vahvistus

Haasteet

Tekniset haasteet

Käyttöliittymä hankala ja/tai monimutkainen

Käyttökatkot, tekniset ongelmat

Rajoitukset käytössä

Rajoitukset sisällössä – kotimainen sisältö, käsikirjat, kurssikirjat, uutuuudet

Reader ikkunan rajoitteet (ei tekstiä koko sivun kokoiseksi)

Haasteet kuluttajakäyttäytymisessä

Asiakkaat haluavat olla riippumattomia

Ei esitetä kysymyksiä, ei haeta apua

Anonyymeja

Kaikessa oletuksena "googlemaisuus"

Helppous, nopeus, vaivattomuus

Tieto-taidon puutteellisuus

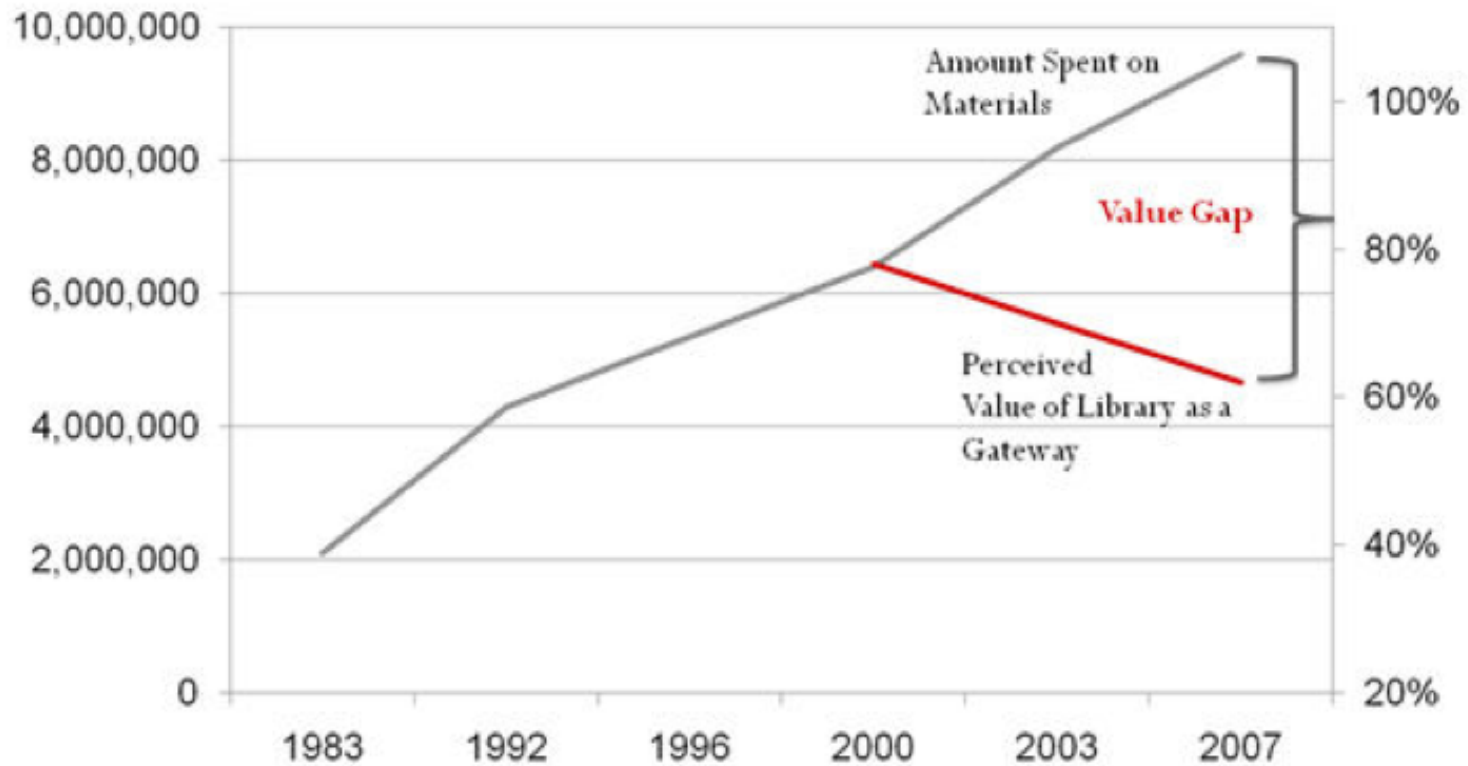
Kielimuuri (esim. terminologia)

"45% opiskelijoista sanoi ettei ikinä hae apua kirjastohenkilökunnalta"

Value Gap

Value Gap Emerges: ARL expenditures vs. perceptions of library value as gateway

Mitä sitten tehdä?

Ratkaisu

Ratkaisu, hyvä monipuolinen palvelu

Hankintamallien monipuolistaminen ja yhdistäminen = parempi ROI

- Non-linear lending, unlimited, textbook, pay-per-view
- DDA, automaattinen lyhytlaina, lainauspyyntö, automaattinen osto

Usea samanaikainen käyttäjä

Pitkäaikaiskäyttö

Kilpailukykyinen hinta

Sisällön monipuolisuus

Nopeus, selkeys

Räätälöitävyys

Mobiilikäyttö ja teknologia riippumattomuus

Jatkuva kehitys, uudet ominaisuudet

Palvelun markkinointi

Opetuksessa opetetaan tiedonhankintaa, aloittelevat opiskelijat + gradu- ja seminaarivaihe

Jalkautuminen organisaation eri tiloihin, aineistojen esittely loppukäyttäjille

Kirjaston tiloissa opetusta, tietoiskuja, opastusta – miten ladataan e-kirja

Opastuksen laajentaminen kaikkiin yksikköihin (henkilökunta ja opettajat)

Palvelun lisääminen kurssikirjaohjeeseen

Kannustaminen etsimään ja käyttämään e-kurssikirjoja

Yleinen aktiivisuus markkinoinnin ja tiedotuksen suhteen

Ohjeet, mainos- ja tukimateriaali

Saada henkilökunta mukaan ja sitoutumaan

Sisäinen ja ulkoinen viestintä, esim. SOME mahdollisuus

Mainostus verkkosivuilla, facebook, twitter, kotisivut

Mitä jatkossa?

Mahdollisuudet ja odotukset

Valtava kasvava aineistokokonaisuus → uudet käyttömahdollisuudet ja -tavat

Yhteisöllisyys, kommenttien jakaminen, linkkaaminen nousussa

Uusina ominaisuuksina interaktiivisuus, linkit, multimedia

Käyttöliittymät yksinkertaistuu

Täydentävä sisältö, ohjeet, videot napin painalluksella

Uudet hankintamallit, mm. Netflix-malli

Sovellukset puhelimille → paras päätelaite tai lukija on se mikä on mukana

Mistä alkaa?

LM
tietopalvelut

Kiitos.

Lisätiedot:

Alexi Tykkä

050 560 8019

aleksi.tykkä@LMinfo.fi

